

Turai Kamil

Hamvas-hatás

Leginkább böhöm nagy melléfogásait imádom. Azt, hogy utálta Lisztet. Azt, hogy leszarta a magyar népművészetet. Azt, hogy életében le se firkantotta a világszeni kortárs kollégák (Wass és Márai) nevét (igaz: azok se az övét, s egymásét se...). Azt, ahogy több feleségétől se bírt egy fél gyereket összeütni. És a többi, és a többi. Aztán kamelom emeletes telitalálatait. Ahogy többször adta volna – tinédzserként és negyvennyolcasan is – önkéntesi honvéd életeit azért a Hazáért, akinek egyébként ki se ejtette a nevét, hacsaknem leereszkedő ajakbiggyesztéssel. Ahogy a tiszapalkonyai proliraktárak és panelcsatornák patkányürülékében elmerülve (belemerítve) a legangyalibb csillagszózatokat csalta ki csalogányfuvolájából, tudniillik a könyökcsövek és öntöttvas spájzerek szimfonikus összhangzattanából. Ahogy pökhendien mindenhez értett, miközben semmihez se: fordított óhéberből, ószanszkritból, óajjuból és ó-Böhméből, de képtelenül sorsán fordítania. Ahogy Pomázra menet füstölt szalonnát zabált az öreg hídnál, mialatt a tibeti „tumo” misztériumain meditált. Emlékszem például, milyen elementárisan döbbenetes hatást váltott ki belőlem 1985-ben – Firenzébe utazván – a *Karnevál* két kanárisárga kötete. Oh, sóhajtottam, hacsak ezt korábban, születésemkor kiadták volna, s nem emberöltőnyi késedelemmel! Ohó, rikkantottam, ehhez képest a jellemkatalógushoz képest „kutyafasza” Dosztojevskij meg Singer! Húha, álmétkodtam, miként vethetett papírra tévedhetetlenül tisztán látó prózamondatokat ez a par excellence mégiscsak iniciatív posztszókratikus bölcs! Emlékszem például, fizikai éhségnél (éhhálálnál) intenzívebben izgatott-izzított (majd izzasztott) – hasonlatosan korábban teszem azt Heideggerhez, Pázmányhoz, Füstöz, Poundhoz, Plótinoszhoz – egy-egy újabb sóskafőzelék-színű életműdarab, mondjuk a *Patmosz*. Ki tudott a század „megmondóemberei” közül (Einstein, Freud, Marx) ilyen delphoi Hadészből fakadó ennyi tiszta aranyalkímiát felvarázsolni – fel-fel, a felejtés felhőibe ejteni fel, rózsasalugas-Napba? Emlékszem például, mekkorka bruhahás hahotát buggyasztott tudósi tudómból az édesapámmal konzseniális Rákosi-kori egyetemi ki-tétel – (ti. a sztálinista provokáló diák rátört a Mesterre valahai ezoterikus-kispolgári, tehát következőképpen fasiszta citátumával): SOK MINDENT MOND AZ EMBER! Emlékszem például, miként berzenkedtek a bokájáig se gebeszkező akadémiuskodó démiurgoszi mókuskák, ha valaki lelkesedni mert a mindeneket meghaladó és megható hatalmas Misztikusért – tudománytalan, entuziaszta, dilettáns, hamvába-Hamvasába holt, laudálták az én kandidátusi Plótinosz-disszertációmát a fillérke-Hellerkék, ajjaj!

Hamvas, egyebekben-lényegében, a mi Élő Lelkiismeretünk. Horribile – leszolta Weöres első versesköteteit, azzal, hogy elég lett volna a Galagonya-varázsdal, a többi felesleges pelyva. Ehhez fogható opuszt aztán a későbbiekben se talált, a haláláig. (No persze, azért egy Szajkó, egy Át a vizen, egy Valse triste, egy Alterego...) Meggondolandó tehát, Béla magiszter regiszterében, mivel mocskoljuk bé a szűz papiroost. Horribile – amúgyan negligálta és eliminálta a

bevett (sőt: bekebelezett, elnyelt) Egyházakat, hogy egyszemélyes önnönmagából (tudniillik az össz-emberiségből, a százezermilliárdnyi felfújó Lélek-buborék nullából ácsolt és csócsált össze, egybe Egy Hazát. Az Egy házát, a Haza egységét, egyetlenségét. Nem ismert kivételt. Kivételesen demokrata, homeopata volt. Petőfi módján: nem ismert magánál kisebb embert, de nagyobbat se. Avagy Adyként: vagyok – MINT MINDEN EMBER – fenség... Horribile – egyre előbb, már nem is ükünk, ősök, apánk, hanem bátyánk, kölkünk, unokánk. Akinek gyermeki, kőb-üki jövőlátásából minden titkokat, a Mindenség Titkait leshetjük el. Mások (mi gondom ezekkel) már ma, még meg se írván díjas aktuálmányaikat, szüette unalomná keshednek, érdektelenségbe fulladnak. Első és utolsó Béla egyre totálisabb próféta: Alfa és Omega lett. Jelenleg (2018. január 31.) alig várom már, hogy kézbe vegyem az életműkiadás 30. tomusát, újságcikkei egybegereblyézett kalangyáját. Csupa végső igazsággal, kőbe véshető lapidáriummal, enigmatikus axiómával fogok ott szembesülni, a napilapok egykor seggtörülésre rendszeresített hasábjából. Horribile – Hamvas nemhogy nem hamvas és árnyas, hanem a legátlátszóbb, a legáttetszőbb. Úgy, ahogy a Keresztes Szent János által megkívánt, megkövetelt üvegablak. Ne legyen azon semmi biológiai értékkel bíró anyag: légy piszok, biomassza. Csakis a szintiszta űr, a szennyezetlen napsugarakat áttersző, átsegítő üveg íve, a vákuum-energia, Sang-ti. Hamvasban az Istent láthatod. Mint magad a tükörben!

NINCS MENTSÉG! HAMVAST TESSEN OLVASNI!

Hamvas Béla az íróasztalánál, 1930-as évek